

Előfizetési díj.

Vidékire postán egy helyben házhoz borítva

Egész évre	16 frt
Félévre	8 frt
Negyedévre	4 frt
Egy óra helyén	1 frt 50 kr

Egyé szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap az ünnepekét követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Ötér 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESEB CÍKKEK DÍJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hvá az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott görmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppel's Altes Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Endapeten Haasensteint et Vogler hirdetés köv. irodája. Weisz Már hirdetések levéltári irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitátor 5. sz.

Nyitott cikkek

görmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

hatodik évfolyama negyedik évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt
Félévre	8 frt
Negyedévre	4 frt
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyé szám ára 7 kr.

A megrendések legcélszerűbben postai utalványnyalálírt könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyzerre beküldött előfizetés után tiszteletpénnyel szolgálunk.

STEIN JÁNOS,

a „Kelet” kiadója.

Kolozsvár 1876. sept. 22.

△. A főispánok, a belügyminiszerelnöke alatt tatott értekezletre immár hazatértek állomásaikra s remélhetőleg teljesen tisztában annak mindazon szabályzatokkal, melyek a közigazgatás megújított formáit határozzák.

E tekinteten különben is nem sok nehézségre lehet számítani, a mennyiben a közigazgatás én álló főnököknek immár volt alkalmuk, az új törvényhatóságok megalakulás alkalmával, az első próbát kiállaniok smint a következők mutatja, az erdélyi rzek főispánai, csakugyan, majdnem kivétel nélkül meg is tudták helyüket állani. Vlt ugyan egy-két eset, a melyben a vezér részéről valamivel több tapintat, maga citalálás és erély lett volna szükséges, denagyan és egészen megelégedéssel tekinthetünk az alakuló gyűlések lefolyására s így, ha az előzményekből a további folyamatra következtetést lehet — a mint, hogy lehet — vonni: kilátásuk van arra, hogy az új törvények intenciói, a vezetők részéről, be teljesülést fogyn nyerhetni.

Bármely kerre van azonban, a mi a vesetést illeti, jövőben kilátásunk: magának az ügynek zavartalan és eredményes folyására nézve biztositókat még egyébben is kell keresnünk, mint épen csak abban, hogy a főispán teendőik tudatában vannak és lesznek.

E biztositók a tisztikarok lelkiismeretes munkálkodásában, a közigazgatási bizottságok éber ellenőrködésében s a törvényhatóságok közönségei hazafias buzgalmaiban rejlenek.

A tisztikarok, ugyan, ezuttal, csak igen jelentéktelen változásokon mehetnek keresztül. Egy néhány tisztviselőnek hivataloskodása megszűnik, egy néhány más törvényhatóság kebelébe lép át, de általában véve most még csak a régi testületek kezében marad a közigazgatás munkáinak végrehajtása. De, ha a testületek, nagyjában, csak a régié maradnak is: az eljárás formái nagy részben változnak s így természetes, hogy a régi emberekre új feladatok várnak s ehhez képest, bármennyire megváltozzék is a viszony, mely a főispán és tisztikar között jövöre fenáll: mindenestre magoknak a tisztikaroknak maguktartásától és eljárásától igen sok függ arra nézve, hogy a közigazgatás, az új formák keretében, minő sikert tudjon felmutatni.

De talán ennél is nagyobb jelentőséggel bír közigazgatásunk átalakítására nézve az, hogy az egészen új közeg: a közigazgatási bizottság, miképen bírja föladatait felfogni, hatáskörét betölteni s így a törvény által hozzá kötött varakozásnak hogyan tud megfelelni. Mert van ugyan a régi állandó választmány, meg az új közigazgatási bizottság között némi hasonlóság, de magát a végzendő munkát s vele járó felelősséget illetőleg, egészen más a hatáskör, melyet ez utóbbi betölteni hivatva lesz; s míg az állandó választmány inkább csak a javaslattevő szerepét játsza, addig az új bizottság igen sok tekintetben végérvényen határoz és intézkedik, mihez képest hatásköre sokkal terjedtebb — de felelőssége is sokkal súlyosabb.

Igen sok, majdnem minden, függ tehát attól, hogy az ujan alakulandó közigazgatási bizottságok mennyire tudják a törvény szellemébe magokat beleélni, mennyire kívánnak jogaikkal rendelkezni — vagy pedig csak eszközökül használni a föl magukat s így felelősséget hordozni, jogok gyakorlata nélkül.

Es itt lép már teljes jelentőségben előtérbe magának a törvényhatóság közönségének feladata, a mely legkiválóbb módon épen a közigazgatási bizottság összeállításában nyilvánul. Mert minél szélesebb a jogkör, a melyet a törvény a közönség jogaiból a bizottságra ruház: annál inkább áll érdekében a közönségnek, hogy átruházott jogait teljesen megbízható munkabíró és lelkiismeretes egyének kezébe tegye le — nem csak ama magasabb rendű állami szempontból, melyek-

nél fogva állam jó közigazgatás nélkül fön nem állhat, hanem s első sorban a közönség saját érdekeinek fogva is, mert a közigazgatás hiányait vagy botlásait legközvetlenebbül épen maga a közönség érzi és sinli meg.

Bármily különböző nézetet táplált tehát a közönség egyik-másik része az új törvényre nézve, midőn még csak de lege ferenda vala szó, most, midőn de lege lata kell intézkedni: immár nem az elmélet, hanem a gyakorlat kérdései előtt állunk — és pedig mindnyájan kivétel és pártkülönbség nélkül. Alkotmányos államban minden törvényes formák között megalkotott törvény egykint köt minden bármínő pártot s így, ha vannak a közönség között olyanok, kik az új törvény sikereire nézve kételyeket táplálnak, ennek consequentiája nem a semlegesség, tétlenség terére való visszavonulás, hanem épen s annnyival is inkább az a kötelezettség, hogy a hiányosnak tartott törvény hiányait a végrehajtó közegek legcélszerűbb megválasztása által igyekezzünk pótolni.

Mind a saját jól fölfogott érdek, mind pedig az alkotmányos tekintet azt a kötelezettséget rója tehát a közönség vállaira, hogy a közigazgatási bizottságok megalkotásánál tevékeny és jól számított munkaságot fejtsen ki s így a maga részéről is hozzá járuljon ahhoz, hogy a közigazgatás tényezőinek láncolata, minden egyes láncszemében, a legösszeilőbb legyen s így biztositókat hordozza már magában a kitűzött cél sikerének.

E cél az erős és boldog Magyarország — s ki e célt akarja: a rendelkezésre álló eszközök egész sorozatát is akarnia kell.

A háboru.

Oroszország, mint Bécsből jelentik, kinyilatkoztatta, hogy további közreműködését a pacifikációban attól teszi függővé, hogy a porta a fegyverszünetet in optima forma kihirdesse.

Törökország viszont kijelentette, hogy kötelező alakban csak akkor adhatja meg a fegyverszünetet, ha biztositatik az iránt, hogy külföldről Szerbiába való katonaszállítás megszűnik.

A két első sorban érdekelt kormányoknak határozott nyilatkozata által a béke vagy háboru kérdése meglehetősen élére van állítva.

Törökország biztositókat kíván az iránt, hogy Oroszország hagyjon fel a nemzetközi jognak lábbal tapodásával. Oroszország egyenesen pisztolyt szegez a porta mellének.

Ha a két hír igazat mond, akkor a külgügyi helyzet feszültsége elérte tetőpontját s kö-

zel kell állanunk vagy a keleti bonyodalmak lebonyolításához, vagy az európai háborúhoz.

Azt tudjuk, hogy mit kívánunk: de ki tudná megmondani, mire lehet kilátásunk?

— Az albán-montenegrói harcztérről. Cattaroból írják szept. 19-rola „P. C.”-nek: Dervis pasának ismételt sikertelen támadásai különösen annak Trijebác melletti veresége végre arra bírták a seraskirt, hogy a harcztér e részére a Dervis pasától már rég sürgetett erősítését megküldje. Antivárba ujjlag 8 zászlóalj friss csapat érkezett: Dervis pasa nagyban szervezi seregét, de eltekintve a fegyvernyugvástól, annyival kevésbé gondolhat egyhamar a támadás folytatására, mivel hadiszerekben érezhető szűkséget szenved s a török kormány nem igen látszik sietni, hogy e szükségnek segítsen.

Ehhez járul még a műveletlen, vad hegyi népséggel való bajoskodás, mely vonakodik Dervis pasának hadiszolgálatot tenni. Sem a miriditák, sem a malisorok nem akarnak a serghez csatlakozni. Az utóbbiak pláne egy török requiráló csapatot Humnál véres fejjel visszavertek. A miriditák pedig főnöküknek Prenknek fogságban tartása miatt elkeseredve, represszáikkal fenyegetődznek. Dervis pasa már kénytelen volt ellenőrszék végett 8 zászlóaljt ellenük küldeni, midőn egyszer Scutarihoz 6 órányira közeledtek.

A Morava-völgyében Abdul Kerim pasa nem tehetett egy lépést sem előre. Az alexinaczi nagy csata után a törökök a balparton akarták. A alexinacziot megkerülni. De alig tehetek 3 órai utat már kénytelenek voltak megállni. A jankovadclisurait szorost a törökök nem bírták bevinni; a Drinánál Kis-Zvornik mellett elfoglalt 3 sánczot nagy veszteséggel kénytelenek voltak visszahadni. S így a fegyverszünet a törökököt épen nem találja a via triumphalis.

Mukhtar pasa főhadiszállása Klobukban van; hadserege jól elszánczolt állásokban Zaslappnál táboroz. A sereg tényleg körül van zárólva a 12.000 montenegróitól, kik szintén jól elszánczolt táborokban vannak. A két fél helyzete olyan, hogy egyiknek sincs kedve a támadást megkezdeni, félve, hogy a rövidebbet húzza. A montenegróiak elhatározták, hogy csak akkor támadnak, ha Mukhtar serege mozdulást tesz. Az időközben beállott fegyvernyugvást egyik fél sem fogadta kedvetlenül. — Trebinjébe újból néhány arab zászlóalj érkezett. A fejedelem főhadiszállása Danilovgrádtól 1 órányira az országba befelé helyeztetett.

A haditvzék, mely Skutari kormányzójából, Mustafa pasából, továbbá Safet és Dervis pasából alakult, hogy Mahmud pasa fölött itéletet mondjon, az utóbbi teljesen fölmenté. Mahmud most Konstantinápolyba megy, hogy ott a Tophanéban új állomását elfoglalja.

ellene s felszólítottam őt, hogy ön maga iránti kötelessége előzni lelkéből minden visszaemlékezést e kaczer nöre.

Barátom bámulva tekintett reám s azután nagyon elpirulva válaszolt:

— E nöre? Én most nem Blumenthal asszonyra gondoltam.

E naptól fogva másként magyaráztam szomorúságát. Már egész Olaszországig haladtunk volt el s Velenczében meglehetősen hosszson időztünk.

Itt következett bé a végmegoldása barátom töprengésének, melyet én egy idő óta előre sejtettem volt.

Az úde reggelt Torcelle-ben töltöttük s visszatérőben voltunk, ábrándokba ringatva a hullámok csapkodása, a gondolások dalai által, midőn Pickering egyszerre csak felkiáltott: — Éppen fele utján vagyok, azt hiszem még is csak elmegyek!

Fél óra óta nem váltottunk volt egyetlen szót sem s így természetesen volt a kérdés: Ugyan hova akarsz menni? Mivel éppen e perczen értünk partot, kérdésesem nem válaszoltam rögtön. Először én szállottam ki s midőn visszafordultam, hogy kezemt nyujtsam neki, akkor felelte: — Smyrnába.

Még azon este utra kelt. Én ellenében azt állítottam volt, hogy Vernor kisasszony bizonyval igen kedves fiatal lány lehet s hat holmulva Jenő azt írta nekem, hogy mint Pickering asszony igen kedves fiatal nő lett belőle.

— Szerbiából. A szerb hadsereg parancsnokai 18-án kapták meg az utasítást, hogy csupán a védelemre szorítkozzanak. Ezzei a fegyverszünet mindkét részről tényleg beállott. Abdul Kerim helyzetét különben, mond a szlavophil irányú „Pol. Corr.” Horrátorvics hadállása miatt épen nem volt kedvező. A visszavonulási, s az élelemszállítási vonal meglehetősen el volt vágva. A török offensiva utóbb már nagyon szánalomra méltó (!) volt. Ozman pasa nem jöhetett előbbre, s végül kényszerítve volt, a Timók másik partjára visszavonulni.

A szerb ormány a Belgrádra nem rég kivetett hadiadót felére reduclálta. A békekötés után minden rendes adót jelentékenyen reduclálni kell, hogy a tönkrement közjólét újból lábra állhasson.

Belgrádba egy görög ezredes: Byzantios érkezett, ki azonban nem a görög kormányt küldöttje, mint állíták. A Komundoroskabinet már hetekkel ezelőtt kijelenté, hogy Görögország nincs felkészülve, s azért nem léphet actióba. Azóta Athén és Belgrád közt minden alkudozás megszakkadt.

A török békefeltételek. A porta legutóbbi nyilatkozata a békefeltételek ügyében világosan mutatja, hogy őszintén kívánják Konstantinápolyban a békét. E tekintetben kiváló nyomatékkal bírt Abdul Hamid több ízben kifejezett óhaját, a háboru megszüntetésé iránt. Mindezzel a portának figyelembe kellett vennie a törökök igazgatottságát s e szempontból formulázta a békefeltételeket.

Meglátszik azonban azokon, mint a „Pol. C.” írja, az osztrák-magyar diplomatia fáradozása, mely iránt Európa, ha a részletek köz tudomásra jutnak, bizonyára a legnagyobb elismeréssel leend. Anglia, Franciaország és Olaszország szintén arra törekedtek, hogy a portát eredeti békefeltételeinek megváltoztatására bírják; de fellépések sértette a porta méltóságát és önértéket. A mi diplomatiának a lehető legnagyobb állhatatosság mellett kellő tapintattal járt el s ennek köszönhető a kedvező eredmény.

Es ezt az események is igazolják. Mult vasárnap állapították meg az első békefeltételek a minisitertanácsban, melyek a szultán elé terjesztettek. A szultán megtagadta azoktól jóváhagyását s felhívta a nagyvezért, hogy egy nagyobb tanács elé terjeszse az ügyet. Ebben három egyén a békét feltétlenül kívánta kimondatni; harmincz egyen azt kívánta, hogy a megállapított feltételek nem ultimatumként, hanem külön jegyzékben közöltessenek a hatalmakkal, mely jegyzékben egyuttal a hatalmak felhivassanak, hogy saját belátásuk szerint állapítsák meg a feltételeket. Szerdán reggel közöltetett ez eredmény a szultánnal, ki, nem tudván magát elhatározni, a minisiterket hivatá magához. E pillanatban értesíté befolyá-

Izraelita lakadalom.

Mint hogy több kisebb és nagyobb keresztyén lakadalmakon jelen voltam, vágytam, hogy egy izraelita lakadalmat is egyszer megtekintsek; ez azonban nem sikerült. Végül fivérem közbenjárása folytán, egy izraelita, ki-vel fivérem kereskedelmi összeköttetésében állott, meghívott leánya egybekelésére, mely meghívást természetesen elfogadtam.

Az izraeliták közt a házassági viszony csak kivételképpen történik szerelemből. A jámborság mellett a vagyon lép itt előtérbe. A menyasszony-kérés ez alkalommal is, a számos ismerősök által, a szülők közbejárása útján jött létre. S a szülők határozatához a fiatalok is készséggel járultak.

Az eljegyzésnél, az egybekelő felek kölcsönös kötelességei tárgyalattak s a készpénzben való hozományának mennyisége állítottat meg. A házasságkötésnek e módja már Abraham patriárcha idejében divatozott.

A menyegző megtartását, nem tudom, mi okból, halasztották; az eljegyzés idejétől kezdve egy év már eltelt.

Egy szép őszi napon, meglehetősen diszbe öltözve, fivéremmel a menyasszony lakó helyére utaztunk. Szereda volt, a holdtöltének második negyedében. Szabály szerint oly napot szoktak választani, mivel a hold telése a fiatal házaspár növekvő szerencsáját jelenti.

A lakadalmas ház telve volt már férfi és női vendégekkel; mindenki, a legnagyobb

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Pickering Jenő

első szerelme.

Anál beszély.

Írta:

J. A. S. MENRIK.

Együlcseledő nő.

(Vége.)

Es most (szegül ellene a határozatnak s az kívánja, hogy engem is oldozzanak fel adott szavam alól. Ája még azzal is ijeszt, hogy leánya egészsége fenyegetve s könnyen veszedelmes forró lázba esik, ha kényszeríteni akarom őt szava bevására. Vernor ur még azt is hozzá teszi, hogy a lehető sajnálkozásérzését, melyet a törvén meggyusult miatt megistiztelhetném öket, em akarja az által öregbiteni, hogy legkisebb vonatkozást is tegyen leánya szellemi és testi előnyeire. Reményli továbbá, az érdeklét fel meggyusultására nézve, hogy vannak „más látásaim” is és azzal végzé, hogy azért legbb barátjának fia mindig szívesen látott védég lesz házánál. Szabad ura

sát Zichy gr. s elöterjesztvén a hatalmak ohajait, a szultán nagylelkű érzelmeire apel-
lált. A szultán erre rövid gondolkodás után ki-
jelent, hogy elfogadja a tanács határozatát. A
viszonyok Konstantinápolyban olyanok, hogy a
követek közül csupán Zichy gr. kérhetett fo-
gadtatást a szultánnál.

Oroszország és Romania. Határo-
zott tény, — írja a „P. L.” — hogy a szt.-
pétervári kormány kísérletet tett az iránt, hogy
megtudja, minő álláspontot foglal el a romá-
niai kormány azon Oroszország részéről eshe-
tőleg nyilvánítandó ohajjal szemben, hogy az
orosz csapatoknak szabad átvonulása
engedtesse a dunafejedelemségeken keresztül.
Ebben kétségkívül erőlyes diplomáciai demon-
stráció rejlett. E tény még nem ugyan maga
a háboru, de magában foglalja a háboru lehe-
tőségét. Pétervártól valószínűleg nem akarták
ily messze menni. Valószínű, hogy ott ezentul
is Sándor császár békeszeretete fog tulsúlygya-
korolni. De ha az orosz kormány mindennek
daczára ily nagyjelentőségű lépésre hatá-
rozta el magát, még ha ez a legbizalmasabb
alakban történt is, ez eléggé mutatja, hogy a
pétervári cabinet az oroszországi igazott köz-
véleménnyel szemben a Timók és Morava
mentén történő vérengzést nem nézhetné to-
vább nyugodtan s nagyon könnyen kényszerít-
ve érezhette volna magát a kérdésben saját né-
zeteit előtérbe léptetni.

Táviratok.

Konstantinápoly, szept. 20. A szul-
tán ma ünnepélyes audienzián fogadta gr. Zichy
osztrák-magyar nagykövetet, ki újabb szeren-
ceskiváni iratát nyújtotta át, mely alkalommal
a szultán és nagykövet kölcsönös barátságos
nyilatkozatokat tettek.

Bécs, szept. 20. A két szakminiszter
egymással külön tanácskozik. Az osztrák ke-
reskedelmi miniszteriumban a ritka gypotszö-
vet vámtételét tárgyalják, a pénzügyminiszte-
riumban pedig azt a törvényjavaslatot állapít-
ják meg, mely az indirekt adók reformja tár-
gyában még az őszi ülésszak alatt a két tör-
vényhozó testület elé fog terjesztetni. A tár-
gyalás lassan halad előre, miután a törvényja-
vaslat szövegezésével foglalkozik, és több na-
pot fog még igénybe venni. Holnapról kezd-
ve a nyolcz miniszter parallel értekezletet fog
tartani a teendők sorrendjének végleges meg-
állapítása végett. A provisoriumról szó sem le-
het. Illetékes körökben biztosan hiszik, hogy a
kiegyezési törvény legfőlebb 4 hét alatt mind
a két parlamentben letárgyalatik. A bankkér-
desben ezuttal mind a két kormány végleges
határozatot fog hozni.

Bécs, szept. 30. A fegyverszünet 25-
étől még 14 nappal meg fog hosszabbítani.
Kilatás van rá, hogy formális fegyvernagyás
fog kötetni, jóllehet a porta politikai tekinte-
tekből vonakodik attól. Ignatieff három
nap alatt Konstantinápolyba ismét
vissza érkezik.

London, szept. 20. A hivatalos „Ga-
zette”-nek egy pótlapja közzé teszi Baring kö-
vetéségi tükárnak jelentését a bolgárországi ke-
gyetlenségekről. A kimerítő jelentés legelőször
a főlköl mozgalom keletkezését és lefolyását,
azután az elkövetett kegyetlenségek egyes ese-
teit sorolja elő. Elliot kísérő irata a hangosá

fényben jelent meg. A vendégek nagybárá a
völégény s a menyasszony rokonaiból s bará-
taiból állottak. Amazokat a völégény atyja,
ezeket a menyasszony rokonai hívták meg 14
nappal előbb. A mi csekélységemet illeti, en-
gemet a völégény maga személyesen hívott
meg, mit különös szerencsének tartottam.

A nagyszámu vendég már reggeli 8 óra-
kor megjelent. Midőn mind együtt voltak, elő-
állott a völégény egy pár új selyemtopánkával
s egy szattyánba kötött imakönyvvel; a meny-
asszony pedig egy új leiningel, mely fehér
volt, mint a hó s egy szép ezüst zsebbeli órá-
val. Ezek voltak az ajándékok, melyeket a
völégény és menyasszony kölcsönösen egymás-
nak adtak.

Ezután az összeesküldő — a rabbi — el-
vette az említett ajándékokat, mindeniket egy
külön tányérra helyezte s átadta az egybe-
lőknek azon megjegyzéssel, hogy azt az egy-
bekelés utján látszóknak tekinthetik. E tettet
a tanító is, vagy bármely laicus végrehajlja,
ha a formákkal s szabályokkal ismeretes.

Az egyszerű vendégesség után a völégény
és menyasszony, a közelebbi rokonoktól vezetve,
két egymás mellett levő székre ültek. Előtűk
egy asztalon egy tányér volt, telve búzával. A
vendégek egymás után jöttek elő, egy pár búza
szemet vettek s a mátká párra dobták e szá-
vak kíséretében: „Pru urphú”, azaz: „legyetek
gyümölcsözők és szaporodjatok”. Egyszersmind
az olvasott búzaszemek körpálása fejében min-
denk egy pár krajczárt tett a tányérba.

Ezután a mátkapár s a vendégek a zsi-
nagógába mentek, hol a reggeli isteni tisztelet
tartott. Ez a közönséges reggeli imádság el-
mondásából állott. Ez alattugy a völégény,
mint a menyasszony az ő külön osztályában

lett megbotránkoztatást igen jogosnak jelenti
bár a lapok egyes esetekben, igen tulzott le-
írásokat közöltek. Baring leírása a batakai vér-
fűrdőről, hol 5000 ember konzultatott fel, min-
den eddig ismert tényt felülhalad. Baring pél-
dás megbüntetését kívánja Mohamed agának és
Achmed agának, kik e vérfürdőért felelősek; s
a török kormány ez Achmed agát még a med-
zsidje-renddel diszította föl. A nyugalom hely-
reállítására Baring a legszigorubb rendszabá-
lyokat és a részrehajlatlan igazságosságot tar-
tja kikerülhetetlennek.

Viáddin, sept. 20. Koholmány a hir,
mely szerint Ozman basa Zajcsárt elhagyta
volna. A törökök Zajcsárt és környékét meg-
szállva tartják. A török előőrsek már napok
óta egy szerbet sem láttak.

Nándorfehérvár, sept. 20. A hadi
előkészületek nagy élénkséggel folytattnak. A
csaknem teljesen kifogyott lőkészlet Orosz-
szágból pótolatik és tegnap egy biztos Romá-
niába utazott a lőszerék átvételére.

Ragusa, sept. 20. A fegyverszünetet
sem a montenegróiak, sem a meglepetéstől
tartó törökök nem tartják meg. — Az hopera-
tiók mindkét részlől folytattnak.

Kolozsvár, 1876. sept. 22.

(B—n.) A törvényhatóságok kikerekítése
már végre van hajtva, s az ezen alapokon
összehívandó bizottmányi gyűlések lesznek hi-
vatva a törvények értelmében beállítani illető-
leg megválasztani a tisztviselőket és a mi leg-
nevezetesebb, megválasztani a kormányzati bi-
zottmányba annyi tagot, a hánynak megvá-
lasztására az illető törvényhatóság jogosit-
va van.

Igen sok függ a kezdettől, s ha a tör-
vényhatóságok helyesen fogják fel érdekeiket
és oly tisztviselőket, bizottmányi tagokat vá-
lasztanak, kik képesek is, készek is, ha némi
áldozatokkal is a kormányzat különböző ágait
okszérűleg vezetni, akkor csak hamar mutat-
kozni fog a jó eredmény, míg ellenkező eset-
ben közigazgatásunk a jelenleginél is rosszabbá
válhat.

Azt nem várjuk s bizonyosan nem is kö-
vetelheti senki, hogy a sok részben elhanya-
golt közigazgatást egyszerre rendbe hozzák az
új törvényhatóságok, vagy hogy a népnevelést
egyszerre virágzóvá tegyék, ugy azt se, hogy
elhanyagolt utainkat egyszerre jó karba he-
lyezzék.

Mind ezekre s más egyebek elintézésére
idő kell s mi részünkről nem is tartanók helyes-
nek, ha egyszerre egy vagy más tárgyban tul-
ságosan nagy erőmegfeszítéseket tennének a
megyék, mert ez miután anyagi erejüket tul-
ságosan igénybe venné, az önkormányzattól so-
kakát elidegeníthetne.

Mi főleg azt tartanók helyes eljárásnak,
ha a népnevelés, utkésztés s minden más oly
kérdésekben, melyek pénzállozattal járnak, csak
oly lépéseket tennének a törvényhatóságok,
melyeket megbírnak, azonban késedelém nél-
kül hozzá lássanak minden oldalról azok re-
formálásához és főleg arra fektessék a legna-
gyobb súlyt, hogy a mit tesznek, czélszerű és
maradandó legyen.

Igen helytelen volna, ha az új törvényható-
ságok le nem tudnák vetközni a pártoskodás
és korteskedés régi bűneit s a nemzetiségi tu-
sáknak sem volna czélszerű tért nyitni, mert

foglalt helyet. A völégény előtt két nagy vi-
aszgyertya égett, melyek a zsinagógát édes il-
lattal töltötték be.

Az isteni tiszteletj után a lakodalmas-
házba visszatért vendégeknek reggelire kávé s
kalács tétetett fel.

Az összeesküvés az időt részint kártyá-
zással, részint tánczszal töltötték el. E szora-
kozásokban azonban se a völégény, se a meny-
asszony nem vehetett részt. Ezek nemcsak tá-
vol kellett hogy tartásák magukat ezektől, ha-
nem kötelességek volt, mindeniknek egy külön
álló kamrába menni, s ott bűnbánó könyörgé-
seket mondani.

Ez idő alatt a legtöbb vendég meghozta
a házi adót is. Egyik ezt, másik amatt. Több-
nyire pléb- és vasedényekből állottak ezek,
milyeneket a háztartásnál használnak, s nagyon
csekély értékűek voltak, ugy, hogy az összes
lom 10—12 forinttal kékesen meg volt fizetve.
Tehát minden ember előtttek meg magukat.

Mint hogy a házi-adó, a zsidóknál fenn-
álló jogviszonyok értelmében, nem egyedül
a menyasszonyt, hanem a völégényt is illeti,
e tárgyak külön vétettek fel, hogy létrejöhet
halálózás esetében semminemű perlekedés ne
lehesen.

E szórakozás és intézkedés közepett el-
érkezett a dél. Ekkor az összeesküldő figyelmé-
zette az egybekelőket, hogy a mai napot en-
gesztelő napnak tekintsék s a bűnbánó könyör-
géseket végezzék el. Völégény a menyasszony
a szülőkhöz s a közeli rokonokhoz mentek, hogy
engedelmet és áldást kérjenek. Könnyekkel a
szemében tért mindkettő vissza a vendégekhez.

(Vége köv.)

mindezek könnyen azt eredményezhetnék, hogy
a kormányzat vezetése avataltan kezekbe jutna.

Nem könnyű a tisztviselők egymáshoz és
az állandó bizottmányhoz való viszonyát meg-
állapítani, mert ez, ha valamelyiknek maga-
tartása tulságosan merev, könnyen illetékeségi
és kanapó pereket idézne elő, míg az illető ta-
pintatos eljárása által, mind ezek czélszerűen el-
intézhettek, s a mi hiány a törvényekben érzé-
ben mutatkozik, rendre kitisztázható és kiiga-
zitható.

Van tehát elegendő oka mindenkinek
párt- és nemzetiségi különbség nélkül arra tö-
rekedni, hogy a szervezés helyes irányban tör-
ténjék meg, s épen azért tartanók bűnnek, ha
különösen a szabadelvű párt tagjai közömbö-
sők maradnának a szervezkedés alkalmával.

Meglehet, hogy a szélső jobb, a szélső
bal, sőt a nemzetiségek is fognak imitt amott
olyan indítványokkal előállni, melyeknek
czélja a szervezkedést megnehezíteni s a kormány-
zat különböző ágait, ha lehetne a jelenleginél
is rosszabbá tenni, mert hiszen a mint látszik
a szélsőségek közös czélja az, hogy a többség
által meghozott és a magyar király által szen-
tesített ezen törvényt a kivitelben megakassza.

Miután azonban, a mint örömmel tapasztalni
lehetett, a közömbösség legalább eddigelő kevés
viszhangra talált s miután a régi törvényható-
ságok bizottmányaiban általában a szabadelvű
párt van többségben, nem hiszen attól tartanunk,
hogy a tulzók megakadályozhassák a czélszerű
szervezkedést.

De ez még nem elég, mert hibetöleg a
szervezés után fognak még; a különböző pár-
tok nagyobb mérvű támadásokat intézni az új
megyerendszer ellen, magok körül gyűjtve a
békétlenkedőket, kiknek száma mint minden
reformok életbe lépése alkalmával, ugy ex-
attal is szaporodni fog s ezért kitartás szükség-
es a mi részünkről, ha nem akarjuk, hogy
pártunk a jövő képviselvélasztásokor kiseb-
bségben maradjon.

Magyar lapok szemléje.

A „Kelet Népe” természetesen találja
azt, hogy az erdélyi conservatív mozgalom,
melynek egyik határozott symptomája a kolozs-
vári conservatív lap megindítása, nem tetszik
kormánypárti körökben. Mindazonáltal ténynek
tekinti azt, hogy Tisza Kálmán még oly rész-
letességgel sem fejtette ki programját, mint
az erdélyi conservatívok, a magok lapját. Nem
vitakozik a felett, frázisok-e azok, a miket
az erdélyi conservatívok mondanak vagy ko-
moly igazságok, meglehet a kormánypárti frá-
zisek tekintni mindazt. Azt azonban concedál-
ja, hogy a szabadelvű párt tagjai számtalan-
szor elmondták nagy részét annak a mit a
conservatív párt hangoztat, s legújabbban annak
erdélyi tagjai elmondanak, de egyuttal consta-
tálja, hogy a szabadelvű párt mindazt csak
szájában hordja, de az általa támogatott kor-
mány épen az ellenkezőt cselekszi.

Az „Egyetértés” azt hiszi, hogy hosszú
időn át annyira meghunyászkodottak a népet,
hogy szinte mukanni sem akar a közügyek
mai folyásában; a nemzet jókora része ma
nem tördök akárhová vezetik is a szabad
véleményt hivatalos erőszakkal és fizetett lapok-
kal terjesztő emberek; de az is bizonyos, hogy
mihelyt legkisebb jólét adta volna a nép ön-
álló gondolkodásának és imponáló erejének, mint
ezt az angolok teszik, a kormánypárti had a
felforgatás és lázítás bélyegét nyomta volna a
működésre. Elég örökösen igent mondani, foly-
vást bökölni, bizonyos dolgok felett szemet
hunyni. Csak ilyen állapotokból magyarázható,
hogy négyezsemközt nem akadni emberre, a ki
meggyőződéssel és bizalommal csatlakoznék a
kormányzat és végrehajlatóknak „politikájához”.
Tizezer közül csak egy Lipót-mezőre való bo-
londra akadni, a ki igazi live a Tisza-kor-
mánynak, de azért a közügyek fenekelve ma-
radnak, mert pusztul a vagyon, fogy az erkölcs,
márol holnapra fél minden, alélt a nép, az utol-
só kenetben részesítik a közéletet.

A „Pesti Napló” azon véleményben van,
hogy az osztrák-magyar monarchiának belső
consistenciája és fennmaradása függ attól, hogy
déli határait ne övezze Oroszország, akár köz-
vetlenül, akár mint a délszláv vazall-államok
protectora. Monarchiánk fennállása, Orosz-
szággal szemben európai kérdés, mert az euró-
pai continensre nézve az orosz hegemonia el-
kerülhetetlen, ha monarchiánk elbukott. Ang-
lia világalurmára nézve pedig Ázsiában halálos
döfés, ha Oroszország Konstantinápolyt elfog-
lalja. Azt hiszi, hogy a békéltetés czége alatt
a jelenlegi tárgyalások inkább új szövetségek
kötését czélozza. — Mert annyi bizonyos, hogy
a „hármaz békeszövetség” csak mint hulla lé-
tezik még, a lélek kiveszett belőle. Fel kellett
bomlania azon perczben, midőn egyikszövetsé-
ges társ kilép és actiót kezd, mely a másik
érdekeibe ütökzik. Fennállott névleg csak, mi-
óta Oroszország takaréul használta önző czéljai
fedezésére; megszűnik egyttalán a pillanatban,
melyben Oroszország hadat üzen. De e percz-
ben a régi gruppirózás helyébe, új fog lépni.
Hogy milyen, azt ma megmondani nem lehet.

A „Hon” nem mondja, hogy a válság

tetőpontjára ért, mert attól tart, hogy még vál-
ságosabb lesz az, de tény előtte az, hogy na-
gyon veszélyes. Az ellenségeskedések tényleg
beszűnhetnének, de a harcztéren sices nyu-
galom; annál kevésbé a diplomatiában. Attól
tart, hogy nemcsak Oroszország keresi az ősz-
szektközést, de a porta is ürügyet szolgáltat
arra. És ez veszedelem reánk nézve, főleg
azért, mert akkor minket is vagy passivitásra
szorítva, vagy szövetségesek nélkül hagyva. És
ez az alternativa monarchiánk valódi vesz-
zedelme lenne!

BELFÖLD.

Déva, szept. hó 1876.

(Nagy Péter ref. püspök hunyadmegyei körüty.)

Emilite volt már, hogy Szászvárosról di-
szes kocsisor kíséretében f. hó 4-én az u. n
generalis visitatio élén Nagy Péter ref. püspök
Hátszagra utazott, az ottani ref. egyházat kö-
zelebről megtekintendő. A hátszegi reformá-
tusok értesítvén a püspök ur érkezéséről már
Brettynél küldöttséggel fejezték ki ragaszkó-
dásukat s lehető ünnepélyességgel vették be-
városukba. A visitatiót megnyitó egyházi be-
szédet elég népes közönség előtt Flekes Károly
generalis főjegyző sok szónoki lévvel és ha-
tással tartotta. Azután Nagy-Pestény, Óralja,
Baldogfalva, Borbátviz, Fehérvíz és Brettye
egyházközsegek ügyeit vették vizsgálat alá s
itt méltó feltűnést keltett mindenikben s hát-
szegvidéki birtokosság távollété, jóllehet a gond-
noki teendők épen ilyenek kezében vannak s a
már csak hivatalból is elengedhetetlen lett vol-
na többek megjelenése. Pedig ezen az egész
vidéken a ref. egyházi ügy egyszersmind nem-
zeti kérdés is s az egyház érdekei iránt tanu-
sított közömbösség többé-kevésbé fokmérője a
közügyek iránti érdeklődésnek is. Mig tehát
az egyházak szellemi s vagyoni állapota a vi-
szonyokhoz képest többé-kevésbé kielégítő, sőt
Fejérvizen Bágya Károly buzgósa u. sz. a
semmiből tekintélyes tökélet teremtett: addig
lehangoló tapasztalatokat szerzett a commissio
az egyház vezérfőirainak érdektelensége felől;
többen ki is fejezték aggodalmukat a magyar
ügy diadala felett ezen közszellem láttára.

A kedélyes közélet után püspök urat és
kísérőit egész a hátszegi hegyig követte a hát-
szegi egyház értelmisége a legszívélyesebben ve-
vén ott búcsút.

Vajda-Hunyad közelében ujra kezdetét
vették az ünnepélyességek. E kis város feleke-
zeti és nemzeti különbség nélkül kivonult a
vendégek elébe. Valóságos disznap volt ez a
helységre. Kün az intelligentia nyében tiszt.
Gál S. lelkész ur fejezte ki a lakósság örömet
püspök ur látogatása felett, ben pedig az ősz-
szes polgárság szives istenhozottját Bucsy Leo-
pold polgármester tolmácsolta. Másnap Basa
Mihály ünnepi beszéde után a hunyadi egy-
házon kívül Hozsdát, Rákost, Pestes jött vizs-
gálat alá s mindenikre megelégedését nyilvání-
tá a bizottság. Vizsgálat után diszebebe volt,
melynek díszét emelte egyházmegyei főgondnok
Pogány György jelenléte is. Délután hosszú
kocsisortól kísérve vett búcsút püspök ur Hu-
nyadtól. Alig haladtak a dévai intelligentia küldöt-
ségét, mely nevében Bodola János, egyházi al-
gondnok melegen üdvözölte a püspököt és társa-
it. Déva szélső házainál városi polgármester
Beke Károly tartott üdvözlő beszédet s az al-
kony daczára roppant csoportokban várta a vá-
ros népsége kedves vendégeit. Fen a főispáni
szálláson rögtön kezdetét vette egyes hatóságok
bemutatása.

Másnap már a reggeli órákban ünnepies
ruhában hullámzott Déva lakóssága a feldiszi-
tett ref. templom felől, hol red valóban ritka
lévezt vár, mert a püspök ur ezen alapigéről:
a ki a kevésen hiv, a sokan is hiv, a ki ke-
vésen hamis, a sokan is hamis, olyan épüle-
tes, talpraesett beszédet tartott, hogy összes
hallgatóit elbájolta vele, gyakorlati tanácsai
a jelen nemzedék emlékeztetésében bizonyára so-
kára fognak élni.

Az istenitiszteleten minden felekezet ki-
váló egyénei jelen voltak s a dalárda énekelt.
Az illyei, németi, solymosi, harai, rá-
polti, bácsi, loszádi egyházak megvizsgálása
után vidám közömbre gyűltek össze Déva lakó-
i. Ezen lakomának se volt semmi felekeze-
zeties jellege, ott voltak a rom. katolikusok,
görög keletiek közül nagyon sokan, sőt a gör.
keleti esperes igen magas toasztot mon-
dott a felekezetek békés egyetértésére. Elmés
toasztokban nem volt hiány, melyek többnyire
az ünnepeit küldöttség tagjait s a főgondno-
kokat illették. A rendező bizottság gondossága
is több felkészítést érdemelt volna, de mert
püspök urék még Brád felé siettek, sok má-
sokkal együtt nem juthattak sorba. Hanem a
nyilvánosság előtt azért elmondhatjuk, hogy köz-
melegedésére volt minden s fáradságukért
hálás elismeréssel adóztak a jelen voltak mind.

Brád felé utaztatában a küldöttség épen
nem várt ovatiókkal lett fogadva. A Gyalu-
mare tetején Pap László szolgabíró diadaliv
alatt fogadta őket. Len a hegy alatt bande-
rium csatlakozott a menethez s Brád közelé-

ben az este miatt szén kivilágított diadal-
kapu alatt nagyszámu résztvevők élén üdvö-
zölték őket egyházmegyei aligondnok Kerényi
Lajos egyszersmind a dai bányatársulat no-
vében lakomára híván leg őket. A fényes fo-
gadtatást egy másik elgádó tündéres látvány
követte, ben Brádona arényi L. lakásán, hol
a rudai társulat munkái körbe állítva lám-
pákkal felségesen megilágíták az éj sötétjét.

Az ünnepélyes avonulást követő lako-
mán a környék összes értelmisége jelen volt.
A régi zárand szebb naaira emlékeztető ünne-
pély volt ez. Az a moknyi magyarság fele-
kezeti különbség nélkül fejedelmi pompával
tutette ki a magyariggy iránt ápoló lángoló
buzgalmát.

Másnap Basa Mihály gen. director egy-
házi beszéde után a kősbányai, brádi és ka-
risyori egyházak vizlátattak meg. Mindezek
a körülményekhez kést kedvező helyzetben
vannak, sőt Brádon ereformátusok díszes
kolahelyiségében az edgi virágzó elemi leány-
iskola mellé a kormiy e napokban felső le-
ányiskolát is állit.

Brád részéről múlt fel némi panasza az
igaz, de annak eligazása a kerületi esperest
hatáskörébe tartozván a gen. visitatio megé-
gedéssel távozott innen is.

Visszatérő utjukon betekintettek Neme-
tibe, melynek papi domása maholnap pályá-
zat alá jut. Déván áthy L. busculakomával
várta őket s az esti nattal számos egyházi
tag jókívánatai közt troztak el körükből.

A szegedi országos kiállítás.

különös tekintettel az erdélyi részekre.

XV.

A kiállításnak tán egyetlen osztályában
sem lephette meg a látogatót annyira a ma-
gyar iparosok ügyesége és jóízlése, mint a
VII. csoportot képező háztartási-, butor- és
háziipar osztályában. Előzőösen a butorneműk
között némely tárgy, sáfáragas terén ritka
művészetről s kárpit munkák között a leg-
nagyobb szám igen mu művelt izlésről ta-
nuskodik, szóval örö volt nézni ez osztály-
ban a magyar iparosok kést meglepő alkotásait,
minőnél szebbeket a lesi kiállítás sem muta-
tott sokat fel. A kijlyi pompával kiállított
tűkrök, remekfaragvány asztalok, székek, fől
és egész bebutorított szobák szebbnél-szebb,
különböző garniturok, legválogatottabb igénye-
ket is kielégíthettek.

Fájdalom, mint az osztályt nem is
állították volna be erdélyiek számára is. Co-
pony Márton brassíai alaj koczkagyáros, igen
szép kéziműnyén kül, ez osztályban épen
nem létezik semmi rdélyi famunka. Holott
Magyarországról elmondhatjuk, hogy még a
rabok is kitettek magkért. Az egri rabok in-
tézete például igen oló és mégis kitűnő fara-
gásokkal ellátott gót yiban készített nádszé-
keket küldöttek fel. Brdeztük az ott levő ki-
rályi ügyészről, hogy mily állasu rabok készí-
tették e szép famunkát, „Mind magyar pa-
rasztok, kiknek azelőtt még fogalmuk sem volt
ilynemű munkáról; kiesen tudják azt, mily
tanulólány és ügyes ifjogásu a magyar por.”
— volt rá a felelet.

A női kézimunka osztálya ugyanezen
csoportban kicsőségéről válik az amugy is ta-
karos deli természet magyarországi nőknék. Mind-
azonáltal a legfelitűnő és legmunkásabb tár-
gyat ez osztályban Kinnerth Lujza küldte
Nagy-Szebenből. Ez gy nagy himzett sző-
nyeg, mely 130 forintért a rajta levő nagy
munkát tekintve, al mondható drágának.
Ugyancsak egy himze portiórt, kává- és asz-
talkendőket küldött fel Mind szép munka.

Ugyanezen osztályban örvendetes megle-
petésünkre szolgált a Misselbacher J. Se-
gesvári kereskedő ált kiállított 1 vég seges-
vári csipke s mellé hvezett párna a hozzáva-
ló tükkel és „klippel-ekkel, melyek segítségé-
vel a csipkéket készít. A dologban pedig az
a legnevezetesebb, hoy ezen csipkéket telen
át a segesvári parasztok és parasztlányok ké-
szítik s mintegy 200 n foglalkoznak vele. A
csipke ugyan nem veszenyik a brüsselivel, de
olyan is lehetne, my azt is közel készítik
s a kezdemény magyan is szerfelett nagy
fontosságu. Ezeren ézeren kaphatnának nőnk
közül jövedelmező élenódot, ha sok oly ügyes
ember volna az országban, mint Misselbach-
ur, ki a segesvári ányokat csipkekészítésre
tanította.

A nyolczadik, i. a vasipar csoportja-
ban, igen sok nevezés gyártmányá van Ma-
gyarországnak, mely azánknak meglehetősen
fejlett vasiparról tanúskodik. Az osztrák ál-
lamvaspálya hatalmas öntvényei, kitűnő vas
készítményei, a szegi lakatos gyárszövetke-
zett impozáns gyűjtvénye, a kassai állami
gépezési tanods kiállása s több társulat és
magános vasöntő és kovács műhelyének vas-
párkái mind dörögöl szőlának vasipar-
runk előhaladottságát. Az erdélyi részekből
Veres Dániel kolozvári, Roth János, Roth
Sámuel, Gottfried Herman segesvári, Górocz
Ferencz n-szebeni, Klein Agoston, székely-
n-szebeni lakatosok oldottak különböző zára-

kat, melyek közl a segesváriak bizony igen gyarló nyers muták.

Justus.

Az édesvízi képződmények Erdély déli keleti részében.

Irták: Dr. Heibich F. és Dr. Neumayr M.

Közl: 2 Knöpfier Gyula.

A bécsi c. kir. birodalmi földtani intézet 1875. évi évkönyvének IV-ik füzetében „Beitrag zur Kenntnis fossiler Binnenfauna“ című alatt Dr. Heibich F. és Dr. Neumayr M. Erdély déli keleti részének édesvízi képződményeit ismertetik meg. Mint hazánknak ez a része földtani tekintetben máig sok érdekes és miután Erdély egész keleti részének, vagyis a székelyföldnek Dr. Heibich Fencz által eszközölt részletes földtani leírása öv id alatt egész terjedelmében meg fog jenni, szükségesnek látom az e tárgyat érintő érdeklődők részére az ezen értekezésben foglalt és a fennjelzett vidéknek édesvízi képződményeit tárgyaló specialis tanulmányoknak főbb eredményeit közléni.

Az értekezés két fő részre oszlik; az I-sőben dr. Heibich Fencz ezen képződményeket földtani, a II-dikba pedig dr. Neumayr M. paläontológiai szempontból tárgyalja. A vizsgálatok körébe ott vidékek az u. n. háromszöki medenczés és Barcaság, melyeknek határait dél és kelet felé a tulajdonképpeni Kárpátok, északon Harghita hegységnek déli nyulópályái, a Baróthi és Bodoki magaslatok, végre nyugaton a Persányi hegység képezik.

A minde oldalról magas hegyvonulatok által körülvevő medenczék területe körülbelül 1151 négyzetkilométer, a melyhez csatlakoznak még az Elődvidék és S.-sz.-györgyi öblök, melyek a Harghánának délnyugati lejtőibe mélyen beemcsékelődnek. I. medenczék összes vizeit az Olt folyó veszi föl, és azokat Alsó-Rákosszal a Persányi hegységet áttörvén, Erdély belseje felé szállítja.

A kijelölt területnek szélein mindenütt lépnek föl olyrétegek, melyek igen gazdag Congeria rétegek faunát tartalmaznak, minőlfogva föltehető, hogy a fiatal Neogen korban az egész medencze édesvízi csak gyenge sós víz által volt borítva. Terjedésükre illetőleg, ezek a Congeria rétegek előljönnek az Olt folyó jobb partján Alsó-Rákó északra, Felső-Rákosszal a Bögő patakban, argyasan a Vaspataiban, a Kormos völgynek déli részében, Szálódos, Bardóc, Füle és Olosseleknél, továbbá az egész Baróthi öblől Barától, Bibarczfalva, Bodos, Telegdi Bazon, egészen az Uzonka patakig ilyen képződmények állnak ki.

Az Olt völgyben hatalmasan vannak kifejlődve Kőpecs Miklósvár, Nagy-Ajta, Bölon, Hidvég, Árapatak-Erőd, Al-Doboly, Ilyefalva, Sepsi-Szt.-György, rkos, Kőrispatak, Kálnok és Zarányánál.

Az Olt balpartján, annak áttörésétől délre előljönnek Ágostonfalva, Ürmös, Apáca, Nussbach és Rothbach vidékén.

Az itt zónában levő Congeria emeletnek vastagsága bizony meg határozható; kifejlődésének minősége azonban következő:

- 1) legelő fekszik egy szűke tályag, barnaszén és sphaerosiderit tömzsökkel;
- 2) or következőnek agyag, homok és homokkő képződmények, mészkő és barna vasércszel, melyek a congeriáknak tömeges előjövetele által tűnek ki, és végre
- 3) kaics és durva homok képezik a legfelső tagját

A szűke tályag finom képlekeny agyag alakjában jelenik meg; hol sötét zöldre festve, hol pedig világ, vagy tiszta fehér színben.

Nagya el van terjedve és az itteni congeria emeletnek legalsó részét képezi, sphaerosiderit és barnaszén tömzsöket tartalmaz, melyek közül az elő egy magasabb, az utóbbi pedig egy mélyebb szinthez tartozni látszik.

A sphaerosiderit a tályagban néhány hüvelyk vastagságú teleteket képez, vastartalma a 40%-ot is eléri és a fűlé és magyarhermányi vasgyakban mint vas érc használtatik. Ebből egy sak ritkán előjövő Unio fajon kívül számos mány maradvány ismeretes, melyek Hauser és Stane „Erdély geológiájában“ a 321-ik lapon vannak sorolva.

Az iteni congeria emeletnek mintegy másodszint egy többnyire világos, sárgás, szürkés vagy sárgás agyag képezi, a melybe homok vagy homokkő, mészkő és helyenként barnavagy települék keletkezik. Ez a szint mint már említve volt a congeriáknak tömeges előjövetele által tűnik ki és több helyen jókora vastagságban is kifejlődött.

A cigeria emelethez számítható legelső képződmények kavics és durva homok lerakódásai, melyekből árnak, barna, veres barna, vagy veres színű, melyek hol összefüggő tömegeket képeznek, hol pedig mint laza kavics és homok jelennek meg, és az alattuk fekvő congeria dús rétegektől feltűnően különböznek.

Hoz ezek a képződmények valóságoslag még a congeria emelethez állíthatók, biztosan csak Nussbach és Ürmös között volt kimutatható, mivel itt többek kongeriák találhatók. Jókora elterjedés bírnak különösen az Erdővidéken, a helyenként tömeges vastagságot is érnek el, Rothbach, Nussbach, Ürmös és Ágostonfalva között, továbbá szaki irányban egész Vargyasig. A persányi hegységnek keleti lejtőjéhez bizonyos előhegysége csatlakoznak, melyeknek alakja ke-rektett irrajuk és az azokba mélyen beemcsékelő vízmosások általa fő hegy-vonulat alakzati viszonyaitól itünnen eltér, és a melyek helyenként régi paoknak megfelelő terasszokat képezve, tekintélyes magasságot érnek el.

Adályan beemcsékelő vízmosások ezen előhegysége szerkezetét kitűnően feltűntetik és a következő rétegeket sorozatot engedik megkülönböztetni: legelő fekszik aszűke tályag barnaszén, erre homokos-agyagos congeria tartalmú rétegek következnek igen nagy vastagságban kifejlődve, melyek ismét a congeria emelet legfelsőbb képződményei, i. e. kavics és homok rétegek fel fekszik.

Ez utóbbiak főképp quarz törmelékekből és sárgás, veres, vastartalma homokból állanak, melyeken keresztül a víz az azt csak alig átengedő tályagig leszűrődve, azon hatalmas csuszamlásokat idéz elő.

Habár az elősorolt helyeken mindenütt találhatók kövületek többé kevésbé gazdag pontok, mindazonáltal különösen két helyet vonja magára a figyelmet, i. e. egyik Vargyas mellett a Vaspatak völgyében, melyet dr. Heibich Fencz fedezett fel, a másik Árapataknál a Baróthi hegységben, a melyet már száz év előtt Fichtel ismertetett meg, és utána még számos geológus látogatott meg.

E két helyet — mint már említve volt — a congeria emelet két különböző szintjéhez tartozik és pedig a Vaspataki egy alsóbbhoz, az Árapataki pedig egy felsőbbhöz. Tekintsük meg röviden e két helyeket.

A Vaspataka, mely a persányi hegységből ered és közvetlenül Vargyas mellett a hason nevű folyóba szakad, egy haránt völgyecske két képez, a mely torkolatánál — hasonlóan — Vargyas völgyéhez — a krétakorbeli kárpáti homokkőbe behatol.

A völgyön feljebb haladva következnek az édesvízi képződmények, melyek itt közvetlenül a kárpáti homokkő réteg fejein fekszenek, majdnem vízszintes rétegeket képezvén. Az itt észlelhető réteg sorozat a következő: legalul egy csak csekély vastagságú szürkés kék tályag foglal helyet, ezt barnaszén követi, melynek vastagsága a kutatási munkálatoknál 10—11 méternyi nek bizonyult, a barnaszén fölött újabb tályag következik vastartalma homokkál, mely utóbbi édes vízi kövületekben igen gazdag. Ezen kövületekben dús sárga homokot egy világos, fehéres agyag fűdi, keskeny sphaerosiderit teletekkel, a sphaerosiderit mállás következtében veresre és barnára van festve, az agyagban congeriák csak ritkán jönnek elő. Mindezeket mint legelső réteg már jókora magasságban vastartalma kavics és homok borítja, melyek még valószínűen a congeria emelethez számíthatók. Ezek szerint itt is, a congeria emeletnek ismeretes három szintje jelen van.

(Vége köv.)

A „KELET“ magán-távirata.

Feladott Budapest, sept. 22. 10 ó. — p. Érkezett sept. 22. 10 ó. 50 p.

A fegyvernagyvadás csak tíz nappal hosszabbított meg. Savfet török külügyminiszter kijelentette a hatalmaknak, hogy Milán királyi kiáltása nem zavarja a béke alkudozást.

A szultán azt mondja Zichy-nak, hogy a reformokat szilárdan folytatja, s ez azt hiszi, biztos szer lesz a kibékítésre.

A béke-programm először Derby és Suwaloff közt állapított meg, s azután általános el fogadtatott: pontoztatás szerint a statusquo ante fentartatik úgy Szerbiában, mint Montenegróban, a hatalmak e tekintetben egyetértenek. Az angol és orosz a programmal közösen lépnek fel a portánál; Franciaország csatlakozik hozzájuk.

Csernajeff a sereg nevében proklamációt bocsátott ki, melyben az utolsó csepp vérig folytatni kívánja a háborút, s nem akarja, hogy a fejedelem Belgrádba menjen. Tartanak, hogy Csernajeff államcsínyt követ el.

A hatalmak Belgrádban kijelenték, miszerint ha Milán a szerb királyi címet elfogadja, visszahívják követeket.

A török határon Kisinov és Ackerman között száz husz ezer orosz katona van koncentrálva.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. szept. 21.

Lapunk előfizetőit tisztelettel kéri a kiadóhivatal, hogy előfizetéseiket a jövő évnegyedre idején megújítani sziveskedjenek, hogy a lap rendes küldésében fenakadás ne történjék.

A főváros tegnapi közgyűlésén előnk meghatottan tett jelentést gróf Mikó Imre haláláról, kit az egész nemzet gyászol mint államférfit és tudóst, valamint a közszélok tevékeny előmozdítóit. Indítványára egyhangúlag kimondatik, hogy a hátrahagyott családhoz és Kolozsvár város hatóságához, mint, mely városnak a boldogult sok évig képviselője volt s mely őt mint egy saját halottjának tekinté a főváros részvételre inté a sajnálkozásának s kegyeletének a mai ülés jegyzőkönyvében ad kifejezést.

Gr Mikó életéből. Elhunyt nagy hazánkfíat mint közlekedési minisztert Háromszékben utaztatban egy előre haladott kora lelkes (névét ezuttal elhallgatjuk) fogadta, ki a tisztelgések végeztével kérdezte a miniszter urtól, ha ismeri-e őt, egykori tanítóját. „Igen, felelt rá a miniszter, emlékszem rá hány-szor megvirgáztam.“ Meg is látszik Nagy Moltó-ságon — volt reá a válasz.

Fogarassy Mihály erd. püspök ünnepi a kolozs-doboka esperesség szabályszerű

meglátogatása tekintetéből holnap délután városunkba érkezik s rövid itt mulatás után tovább utazik. Ő mlga a bérmálás szentségét a a jövő hó 15-én fogja városunkban kiosztani.

A lövészegylet által tervezett erdei kirándulás, mintán a Gyulai szobor leleplezési ünnepével összekapcsolva, jövő vasárnapra, oct. 1-re halasztatott el.

Váradi Mór, a kolozsvári r. c. főgymn. derék igazgatóját, tegnap este, — névnapja előestéjén — szerenáddal tisztelte meg a tanuló ifjuság.

A ma délutáni lövérsenyeit iránt még nem mutatkozik valami nagy érdekelttség városunkban; semmi mozgás, semmi élénkség, mintha a nagyközönség mit sem tudna az egész dologról. Bizony roppant decadentiát szenvedett néhány év óta az egész intézmény, mely pedig hivatala volna az erdélyi lövésztársaságra a kisebb lövésztárszók gazdák körében is idő-vő befolyást gyakorolni; most pedig az egész lövérsenye nem áll egyeből, mint a Sport-világ egy pár szenvedélyes dressirozójának conventionalis vetélkedéséből. S ennek épen a Sport-világ az oka; a lovar-egylet alig ballat magáról néha napján valamit, legfeljebb a lövérsenye napján, anélkül azonban, hogy ezeket valamivel érdekessé tudná tenni, beléjük valami vonzót tudna önteni.

A nyári színházban a mára tervezett „Troubadour“ helyett Rieszenberger Bertak. a. lép föl. Magánadalokat fog énekelni zongora-kísérettel, mint a színlap mutatja, lehetőleg minden genreből, a magyar mellett lithván, német, spanyol, olasz dalokat. A t. kisasszony neve különben egészen ismeretlen a művészvilágban, kivéve, hogy közlebről néhány hétig Nagy-Szebenben hangversenyezett.

A „Magyar Polgár“ szerkesztője „Hölgyfutár“ cím alatt szépirodalmi heti lapot indít, melynek bevallott törekvése a kibocsátott előfizetési felhívás szerint az „urhatalmás-ság“ ellen küzdeni. Ki érti, hogy mi akar lenni, a felhívásban felszólítatik a lap körül való sorakozásra. Megjelenik október elején; előfizetési ára egy évre 6 ft.

A nagyszabedni állami leánytanodát, melynek célja a szászok közt a magyar szellemet terjesztetni, e hó 15-én nyitották meg számos úgybarát jelenlétében. Biel Albert szebenmegyei tanfelügyelő magyar beszéde képezte a megnyitót, mely ez iskola nemes célját, s a magyar szellem és nyelv terjesztésének szükségessége voltát fejtetteg. Utána a tanítói testület nevében Röcey István tanító szolt, kifejezvé őrmét e nemes célu s valóban felette szükséges iskola létesülése fölött, s kére a tanfelügyelőség és polgárság támogatását, hogy így mielőbb elkövetkezzék a siker, mely a közt. ministerium célja volt ez intézetet. Örömlük kell ez intézet létesítésének, mert az nemzeti-ségünk határozott törőfoglása eddig meglehetősen idegen talajon s haazintézet fölvirágozik, az a jó hazafiak szemében igazán hódítás leszén.

A kolozsvári t. egyetemi kör f. hó 24-én (vasárnap) d. e. 10 órákor tartja az évi alakuló közgyűlést, melyre a kör tagjai tisztelettel meghívhatnak. A gyűlés tárgyai: a) a 9-es bizottság elnökének jelentése a szüidői működéséről; b) indítványok; c) tiszttuítás és becsületbírság választása. Kolozsvárt, 1876. sept. 21. Szontagh Adolf, elnök. Balássy Dénes, titkár.

Ösbarlangi medve-koponyák. Péchy Jenő országgy. képviselő, mint szenvedélyes régész — mint nekünk írják — szept. 18-kán ásátásokat végzett a biharmegyei pesterei barlangban. Hajnali 4 órától reggeli 8 óráig 4 emberrel a barlang legelső csarnokában öt ösbarlangi medve csontvázát koponyáslal ásattak ki, azonban a csontok porlósága és kihozatal nehézsége miatt csak három koponya maradt meg. Ezek közül Péchy kettőt felkültött a nemzeti múzeumba, még pedig egy oly nagyot, melyet, a barlangások állítása szerint, a barlangban sohasem találtak. A koponya hossza: 59 cent., átmérője 82 centiméternyi. Medvének ez ugyan roppant nagy. Minthogy a talaj a kősziklacepegeztől nedves, a csont benne oly puha, mint a vaj, de ha egy órán át a levegőn áll, megszilárdul.

Beszterozo város lakosainak száma, a beszercezi tanács legújabb hivatalos adatai szerint, 8703, melyből 6807 állandó, 1096 ideiglenesen ott tartózkodó idegen (cseléd, munkás, tanuló) és átlagosan 800 sorkatona és honvéd van. Vallásra nézve e város így oszlik meg: lutheranus 3954, gör. kath. 1494, rom. kath. 932, ev. reformatus 133, izraelita 280 és gör. keleti 7.

Ugyancsak Beszterozén a tanpénzekre nézt a múlt tanévben az elemi, reális és gymnásziusi tanulók o. é. 783 ft 17⁴/4 krnyi összeggel, maradtak hátralekban. Árkádai állapotok!

Nyilvános köszönet. Dáván a rom. cath. temetőben a halottak iránti kegyeletből egy pástor-báz felépítéséhez segédkezet nyújtottak a következő kegyes adakozók: b. Jósika Lajosné 10 ft, b. Nopcsa László 5 ft, b. Nopcsa Lászlóné 3 ft, Pogány György 5 ft, Inczédi Lászlóné 3 ft, Eperjesi Ignác 10 ft, Veszely Károly 5 ft, Másvilági Katalin 5 ft, Susnek Sándor 5 ft, Lázár Györgyné 10 ft,

Másvilági Rebi 5 ft, Plánér Ferenczné 5 ft, Németh Antal 2 ft, Csiky Rozália 2 ft, Tutsak Márton 2 ft, Eperjesi Mária 2 ft, Alsó Elek 2 ft, Hennes 2 ft, Issekutz Pálné 2 ft, Zára Péterné 2 ft. Többektől per 1 forintot 18 ft, összesen tesz 105 frtot, mely összeget átadtam tisztelendő Papp Dániel ferencrendű záradfőnk urnak további intézkedés végett. Fogadják a nemes szívű adakozók a fennjelzett nemes cöl iránti segédkezők nyújtásáért legmélegebb köszönetemet. Dáván 1876. sept. hó 22-én. Másvilági Katalin.

Egy jeles rézmetsző hazánkia. Doby Jenő jelenleg Budapestén időz s az Eszterházy-képtárban Gonsales Coquez Van Dyck családjának rézbemetszésével van elfoglalva, melyet a bécsi és budapesti képművészeti intézetek megvásárolból készít. Ugyancsak ő, király ő felsége kívánatára és Crenneville gróf meghagyása folytán Tegetthof arczképét metszette rézbe, legközelebb pedig a magyar közoktatási miniszter által király ő felsége arczképének elkészítésével lett megbízva, mely Than Mór festménye után készül s a párisi világkiállításán közszemlére fog kitétetni. Ezenkívül a bécsi képművészeti társulat által megbízott, hogy Engerth képe után a „Zentai csatát“ messe rézbe, mely kép teljesen osztrák szellemben van felfogva, mert a képen látható alakok úgy tűntek fel az ütközetet, mintha azt az osztrákok nyerték volna meg, s a magyar nemzetet rajta csupán egyetlen árva barcos alakjában látjuk képviselve, ez okból a költségzet ezen metszet kiállításától megvonta, a mit nagyon helyesen cselekedett.

Elefántcsont fogyasztás. Angliába évenként 500 tonna elefántcsontot szállítanak, melyből 350 tonnát maga az ország használ el (a sheffieldi két gyár maga szükség 200 tonnát évenként) s a többi ismét eladja más országoknak. Az egyes csontok sulya 1—165 font között változik, a középsúly 38 font; 100 kilogramm elefántcsontnak az ára annak minőségéhez képest 57—68 font sterling. A megnevezett mennyiségű szükséglet fedezésére körülbelül 50,000 elefántot ölnek meg évenként, ha még tekintetbe vesszük azon nagyszámú elefántcsontot, melyet Ázsiából s Afrikából direct szállítanak a különféle vidékekre, fogalmunk lehet azon nagy mérsárlásról, melynek áldozatai az elefántok. Anglia Romby és Zanzibárban vesz évenként 160 tonnát, Alexandria és Maltában 180 tonnát, nyugati Afrikában 20 tonnát, Cap-fokon 50 tonnát, Mozambique ban 14 tonnát stb. Bombay fő-rakhelye a nyugati Afrikából és közép Ázsiából szerzett elefántcsontnak (ebből egy rész a kínai s indiai piacokra kerül, a megnevezett mennyiség pedig Angliába), Alexandria és Maltába főpocza a déli s közép afrikai, egyiptomi s a Nilus vidékén szerzett elefántcsontnak. A legdrágábbat, legnagyobbat s legjobbát Zanzibar nyújtja, kitűnik az a földolgozásra alkalmas sajtáságaival s különösen az által: hogy nem hasad. Az mely Ambriziából s az aequatori vidékekről szállítatik ezüst csontnak nevezetik, mert megtartja fehérségét, ha kellően ki van téve a levegőnek s nem sárgasodik meg soha, ezt leginkább keresik a piacokon. Néha az északi vidékekről és Szibériából is szállítanak elefántcsontot, ezt azon elefántoktól nyelik, melyek a jégretekbe be vannak fagyva s ismeretlen időktől rogya conserválva. Ezen védcsonok gigantikus formájuk által különböznek a modern koriaktól, de a kvalitásra nézve a legjobbakkal versenyeznek.

Összehasonlító halálzási statisztika. A f. hó 2-án lejárt 35-ik év-héig minden 100,000 lakos közül meghalt: Alexandriában (Egypt.) 98, Budapestén 86, Münchenben 79, Madrasban 71, Altonában 70, Prágában 68, Boroszlóban 67, New-Yorkban 66, Hamburgban 64, Lipszében 63, Bostonban 63, Kopenhágában 62, St. oekomban 61, Stettinben, Hannoverban, Chicagóban mindenütt 60, Nápolyban 59, Brüsselen 58, Christianiában 57, Párisban 56, Bombaiban 56, Rómában 55, Liwerpoolban 52, Kölnben, Drezdában Amsterdamban, Rotterdamban, Glasgownban, Philadelphiában mindenütt 50, Bécsben 47, Dublinban 47, Haagban 45, Calcuttában 43, Turinban 42, majnai Frankfurtban 37, Londonban 36, Edinburgban 33, Bazelben 27.

Eszkütszéki tárgyalás volt e hó 15-én Kassán. Schwarz Irma és Nagy Mariska k. a. ok, kassai községi tanitónok indították Arányi Károly ellen, ki a „Kassa és Vidéke“ lapnak „Szabad a vásár“ rovatában a tanitónokot megtámadta, helyi és személyi megnevezés nélkül ugyan, de úgy, hogy a tanuló vallomása szerint — a közvélemény olvasnak a két tanitónőre kellett gondolni. A sásakor a két tanitónőre kellett gondolni. A vádlott ügyvédje azt igyekezett bizonyítani, hogy a megtámadott nőknél nincs keresztneve, mert a vádlott közleményben nincsenek egyenesen megnevezve. Egyszerűen hallgatniok kellett volna a támadásra, mintha nem vennék észre, hogy a közönség rájuk őrzi a támadást. Az esküdtek más nézetet voltak, egyhangulag kimondották, hogy a kérdéses cikk Schwarz Irma tanitónőre nézve rágalmat és becsmérlést tartalmaz. Arányi vétkesnek nyilvánították; 100 ft pénzbírságban, 70 ft ger-

költségben és 20 ft tanu díjban marasztaltatott el. Arányi nem élt semmisségi panaszszal.

A szilágymegyei tanítótestület központi bizottsága, a testület f. évi október hó 5—6. Sz.-Somlyón tartandó III. közgyűlésének előkészítése czéljából, a jelen hó 28. d. u. 5 órákor és október 3. d. u. 4 órákor Zilahon, az állami tanítóképződe tanácskozó termében gyűlést tart, melyre a bizottság tagjai tisztelettel meghívhatnak. Zilahon, 1876. szeptember 20. Elnöki megbízásból Faluvégi Albert, alelnök.

Egy magyar comunista per. Az igazságügyminiszterium utasította a kir. ügyészséget, hogy a Frankl Leo ellen indított bűnvádi eljárást teljesen szüntesse meg, minthogy a francia kormány a magyar kormány abbéli felhívásának, hogy küldje be azon bizonyító adatokat, melyek Frankl Leonak a communeban való részvételét bizonyítják — nem felelt meg.

Szerb lóvásárlás. Deutschländer fővárosi lókereskedő tegnap a szerb kormány ügynökeivel 500 drb. ló szállítása iránt szerződést kötött. Az első szállítvány, 200 drb. jó középnyagú magyar lo, ma d. u. 5 órákor rakatolt be a gőzhajózárság egyik uszly hajójába, mely holnap bajnalba utnak indítatik Belgrád felé. A fizetés az átvétel helyén eszközöltetik és pedig alku szerint esegő arany orosz pénzben, — ilyen a felpénz is.

Nemes paripák árverése. A Bábónán szept. 27-én tartandó állami lóárverések az idén kiváló érdekességet ígérnek. Nevezetesen a földmívelésügyi miniszterium rendelkezésével azon 9 db mán közül, melyeket csak a mult hó végén vettek meg az elhalt Abdul Aziz szultán konstantinápolyi istállójából, 3 db szintén árverés alá fog kerülni. Ezen 3 db importált telivér arabs ménen és a már a leg-több lapban megjelent lóárverési hirdetményekben jelzett lovakon kívül még 15 drb, a telepnek létszámából kiszorult ép és apa-lókép is használatba külföldre származású mén is fog még a fentemlített árverésen eladatni.

Magyaróvart f. hó 17-én kegyetes ünnepélyt ült a város értelmisége. Schlaffer Tresen közszertetben álló város bíróján nyilvánosan mellére tűzték az arany érdemkeresztet, méltó jutalmát a mult tavaszi árvízok kifejtett buzgalomnak. Simon Gyula megyei alispán beszédet is mondott.

Meddig él az állat táplálék nélkül? Párisban az ostromállapot alatt megkeletkezett, de fontos kísérleteket tettek lovakkal és iránt; következő érdekes eredményeket kaptak. A ló képes, a nélkül, hogy szilárd táplálékot kapna, 25 napig élni, ha különben elegendő vizet kap; de víz nélkül csak 5 napig élhet, ha szilárd táplálékot kap is ez idő alatt; ha a lónak tíz napig adunk elég táplálékot, de csak kevés vizet, a 11-ik napon kimul; oly ló, melytől 8 napon át megvonják a vizet, 3 perc alatt 60 liter vizet iszik. Ló, mely 12 napon át semmi szilárd táplálékot nem kapott, még képes volna 270 kiloyi terhet huzni.

Mesterséges vaját készít nagyban a marseillei stearin-gyár, mely oly jó, hogy azt a legjobb természetűből is alig lehet külsőleg megkülönböztetni, tehát még nehezebb ellenőrködni a piacon, mivel csupán a vegyi elemzés deríti fel az utaztatot.

A zirczi postarablás. Az aug. 31-én történt zirczi postarablásra nézve a belügym. körzvényből részletesebb adatokat közölhetünk. Nevezett nap reggelén 8—9 óra tájban a rátóti erdőn keresztül vezetű ország-uton a Zirczről Veszembébe indult postakocsit két fegyveres rabló megtámadta. A rablók egyike a kocsiat csakánnyal leülötte; a kocsirol a vasas ládát levették és feltörték. Belőle 77 frittalt levelet, egy 210 frittnyi értékű sorsjegyekkel telt levelet; 7 ajánlott, s mintegy 60—70 közönséges levelet, két pénztári utalványt, végre a kocsin ülő Wieser Jánosné-től 36 frittnyi készpénzt elrabolták, s az erdőbe nyom nélkül eltávoztak. A rablók egyike alacsony termetű, mintegy 40 éves, mogorva kinézésű, sűrű fekete körszakáll, hajú és bájszu, pörge kalappal és budaszerű kabáttal, setét pantallonnal, egy csöví fegyverrel és csakánnyal. A másik ennél magasabb, erős, izmos termetű, 26—30 éves, világos barna hajú s szakáll, hasonló kabáttal, szürke nadrággal, csakány és löfegyver volt nála.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

September 21-én 5% Metaliques 66,60 ftt Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 69,65 ftt. 1860 iki államkölcsön 112.— Bankrészvények 8,61 Hitelrészvények 151,10 London 121,20 Ezüst 101,90 Cs. kir. arany 5,80 — Napoleon'or 8,68.— 100 mark németf-tékü 59,40.

Urbéri kötvények: Magyarországi 74,15 Temesi 73,75. Erdélyi 74,50 Horvátországi 86—.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

(329)

Kézi és fali
térképek.
Atlaszok,
Földgolyók.

Oskolai könyvek.

(11-*)

Szótárak.

Nyelvtanok

és

társalgási könyvek

a n. érd. tanár, tanító és nevelő urakat, tanuló ifjúságot, egyáltalában

ERDELY OSKOLAVILÁGÁT.

hogy könyvkereskedésben, mely újabb időben megint nagyobb kiterjedést nyert, úgy, hogy ma már mint Erdély legnagyobb könyvesarnoka egyedül áll, mindenféle

oskolai könyvek, tankönyvek és taneszközök

egyetemek, gymnasiumok, képezdék, ipar- és polgári iskolák, elemi- és néptanodák, valamint magánintézetek számára nagy készletben tartanak és folyvást kaphatók.

Nagyobb megrendeléseket kérem idején beküldeni, hogy a kívánt példányok száma iránt tájékozhassem magamat folytonos megrendeléseimmél, főleg pedig, hogy a megküldésben késedelem ne történjék.

Tömeges megrendeléseknél, pontos szolgálat, előnyös feltételek és jutányos árak biztosítása mellett tiszteletpéldányokat, saját kiadásaimból pedig ingyen-példányokat bocsátok a t. megrendelők rendelkezésére, szegényebb sorsu tanulók számára.

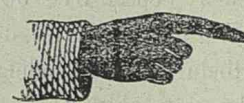
Czím- és árjegyzékkel az iskolai könyvekről, úgy nemkülönben bármintemű könyvjegyzékekkel kívánatra azonnal és ingyen szolgálok,

Stein János,

könyvárus, kiadó és magy. kir. egyetemi nyomdász.

Római és hellen
remekírók,

szótárral és jegyzetekkel
ellátva.

Oskolai könyvek

Rajz- és szépírásműt.

Vizfestéshez

való színnyomatú
minták.

(268)

Erdélyi pincze-egylet Kolozsvárrt,

bel-tordautca 5. szám

mint kereskedelmi részvény-társaság kitűnő borai,
eredeti árakban és legjobb minőségben,
alább felsorolt városokban s uraknál vannak bizományban.

Budapest: Testory Antal.
Bécs: F. C. Lészay, Fleischmarkt
12 im Hofe.
Brassó: Papp Testvérek.
Borsók: Áved & Káldó.
Baróth: Debitzky Mihály.
Debrecen: Gerébi Fülöp.
Fogarás: Papp István.
Gyula: Ferenczi Alajos.
Gyergyó-Szent-Miklós: Cziffra
Ferencz és fia.
Hamburg: Testory Antal.
Hátszeg: Izzikutz Antal.

Kézdi-Vásárhely: Benkő Testvérek.
Lugos: Palkó Károlyné.
Miskolc: Pastiner Ferencz.
Nagy-Szeben: J. B. Misselbacher
és fia.
Nagy-Várad: Jankó Antal.
Nagy-Enyed: Czirner József.
Szász-Régen: Dietrich Samuel.
Székely-Udvárhely: Veres Ferencz.
Seps-Szent-György: Antalffy Lajos.
Szegevár: J. B. Misselbacher.
Temesvár: Bábusnik Ágoston.

(96)

Beküldetett.

(16-*)

Matico-kupakok Grimauff és társától.

Az orvos gyakran nem tudja, mielő győgszernek adjon előnyt folyások gyógyításánál: a kopair-balzsam egyike a legjobbaknak, hanem folyadékként, a mint a kocsonyagmű tokokban kapható, ingerli a gyomrot s a beleket, émelygést, undort és hányást okoz. Grimauff és társai növényi matico-kupakjai nem bírnak e hátrányokkal; gyorsan hatnak, nem alkalmatlankodnak a gyomorban és nyelven (a gabona tápanyaga) lemerülnek csak a gyomorban olvad fel, s a győgszert összekötötte teszi a hűdcsatornákkal. A hatást végül lényegesen emeli a vele egybekötött égyen-olaj a matico-leveleiből, melyeket az indiaiak hűdcsú-folyások ellen századok óta sikerrel használtak.

Épen most jelent meg

és kapható STEIN JÁNOS
könyvkereskedésében Kolozsvárrt:

Harcztéri szolgálat

gyalog- és lovassági altisztek és altiszt-képző iskolák
számára, a szolgálati szabályzat alapján.

Szerkeszté SZABÓ LAJOS, honvéd őrmester. 5 rajztáblával.
Ára 50 kr.

A tűzoltás Kolozsvárrt.

Tűzoltók és a tűzoltás iránt ér-
deklődő közönség számára.

C. D. Magirus és L. Jung után

a kolozsvári viszonyokhoz alkalmazva.

Irta Bartha János,

sz. kir. Kolozsvár város és a kolozsvári önkéntes
tűzoltók orvosa.

Ára 50 kr. Postán küldve 52 kr.

CSATATÉRKÉFEK

a keleti háboru színteréről

25 krtól 1 frtig,

hozza való zászlócskák (törökök, szerbek, montenóriák s felkelők)
tuzetje 10 kr. darabja 1 kr

Az új cselédtörvény.

(Életbe lépett 1876. május 1-én.)

TÖRVÉNYCZIKK

A CSELÉD ÉS GAZDA KÖZÖTTI

viszony szabályozásáról

a gazdasági munkásokról és a napszámosokról.

Ára fűzve 20 kr. postán küldve 22 kr.

Távirdai gép- és kapcsoláson.

A posta- és távirda intézetnél alkalmazottak asználatára.

50 kömetzetű ábrával.

Irta SZÉKELY ISTVÁN magy. kir. távirdatiszt. Ára fűzve 1 ft 60 kr.

(381)

Férfi üngek, gallérok, kezelők

legfinomabb és közönséges shiffonból, továbbá mindenféle tarkák, oxford, perkail, creton
s több efféle kelméből, dús választékú raktára

CSAPÓ SÁNDOR

NAGYBAZÁRJÁBAN KOLOZSVÁRT

főtér bel-szénutca szegletén a „Nemzeti Szálloda” alatt, nagyban és részletben

a legjutányosabb árak mellett.

Ezen férfi-fehérruha-raktár egy egészen újan berendezett ágát képezvén az üzlettel,

különösen ajánljuk a n. érd. t. cz. közönség becses figyelmébe.

Ugyanott: férfi nyakkendők legdúsabb választéka, páratlan olcsó árban!